

Suomalaisten matkailu

2021, kesä (1.5.-31.8.2021)

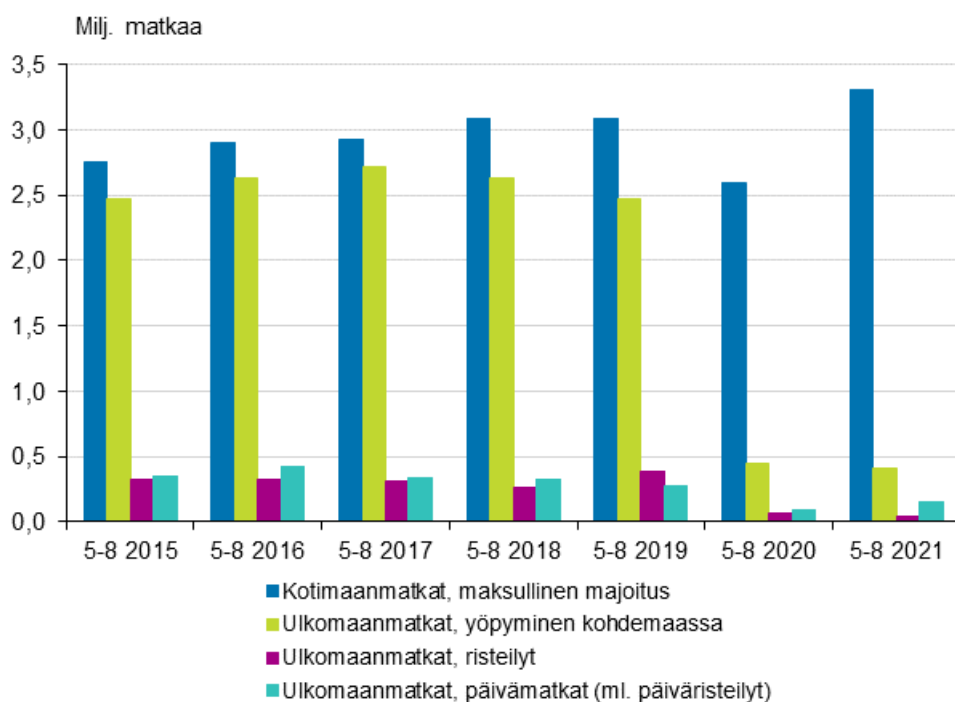
Kotimaanmatkat lisääntyivät lähes kolmanneksen hellekesänä 2021

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan yöpymisen sisältäneiden vapaa-ajanmatkojen määrä kotimaassa lisääntyi touko-elokuussa 2021 lähes kolmanneksen edellisvuodesta.

Ulkomaanlentojen määrä alkoi myös hiljalleen lisääntyä kesää kohden, mutta lentäen tehtyjä ulkomaanmatkoja oli touko-elokuussa kuitenkin 90 prosenttia vähemmän kuin kaksi vuotta sitten.

Touko-elokuun 2021 aikana suomalaiset tekivät 13,2 miljoonaa yöpymisen sisältänyttä kotimaan vapaa-ajanmatkaa ja ulkomaille suuntautui 0,6 miljoonaa vapaa-ajanmatkaa, joista yöpymisen kohdemaassa sisältäneitä matkoja oli 0,4 miljoonaa.

Vapaa-ajanmatkat tammi-huhtikuussa 2015-2021* (pl. kotimaan päivä- ja ilmaismajoitusmatkat)

Vuoden 2021 toisella kolmanneksella 15–84-vuotiaat suomalaiset tekivät 27,5 miljoonaa matkaa, kun lasketaan yhteen kotimaan ja ulkomaan vapaa-ajanmatkat sekä työ- ja kokousmatkat. Yöpymisen sisältäneiden matkojen lisäksi matkamäärässä ovat mukana myös sekä kotimaan että ulkomaan päivämatkat.

Kotimaassa yöpymisen sisältäneitä vapaa-ajanmatkoja tehtiin touko-elokuussa 13,2 miljoonaa. Ilmaismajoitusmatkoja näistä oli 9,9 miljoonaa, joka oli noin 30 prosenttia enemmän kuin viime vuoden touko-elokuussa. Vapaa-ajanmatkoja, joiden aikana yövyttiin maksullisessa majoituksessa, tehtiin 3,3 miljoonaa ja suosituimmat matkakohteet sijaitsivat Uudellamaalla, Pirkanmaalla ja Varsinais-Suomessa. Maksullisen majoituksen sisältäneitä kotimaanmatkoja tehtiin runsas neljännes enemmän kuin edellisvuoden touko-elokuussa.

Heinäkuu oli kotimaassa kesäkauden suosituin matkustuskuukausi, sillä silloin tehtiin 1,3 miljoonaa maksullisen majoituksen sisältänyttä matkaa ja 3,0 miljoonaa ilmaismajoitusmatkaa. Heinäkuussa tehdyistä maksullisen majoituksen sisältäneistä matkoista 14 prosenttia suuntautui Uudellemaalle, 9 prosenttia Varsinais-Suomeen sekä 8 prosenttia Pirkanmaalle, Keski-Suomeen, Pohjois-Pohjanmaalle ja Lappiin.

Mökkilomailu oli hellekesänä kovassa suosiossa. Yöpymiset sekä omilla että vuokratuilla mökeillä lisääntyivät hieman edellisesän huippulukemista. Hotellilomailu kotimaassa kasvatti myös suosiotaan edellisesästä runsaan kolmanneksen.

Päivämatkoja suomalaiset tekivät touko-elokuun aikana 12 miljoonaa. Myös päivämatkojen suosituimmat maakunnat olivat Uusimaa, Pirkanmaa ja Varsinais-Suomi.

Ulkomaille tehtiin touko-elokuussa kaikkiaan 600 000 vapaa-ajanmatkaa. Lukuun on laskettu mukaan yöpymisen kohdemaassa sisältäneet matkat, risteilyt ja päivämatkat. Määrä on yhtä paljon kuin edellisvuoden vastaavana ajankohtana ja yli 80 prosenttia vähemmän kuin kaksi vuotta sitten ennen koronakriisiä.

Ulkomaan vapaa-ajanmatkoista yöpymisen kohdemaassa sisältäneitä matkoja tehtiin 420 000. Puolet näistä matkoista suuntautui Viroon. Suosituimmat matkustuskuukaudet olivat heinä- ja elokuu.

Päivämatkoja naapurimaihimme tehtiin edellisesää huomattavasti vilkkaammin, sillä matkojen määrä lisääntyi lähes 90 prosenttia edellisesästä.

Vapaa-ajanmatkojen lisäksi kotimaassa tehtiin 0,6 miljoonaa yöpymisen sisältänyttä työ- ja kokousmatkaa sekä yli miljoona päivän kestänyttä työmatkaa. Työmatkat kotimaassa lisääntyivät hieman viime vuoden vastaavasta ajankohdasta.

Tiedot ilmenevät Tilastokeskuksen suomalaisten matkailu -tutkimuksesta, jota varten kerättiin tiedot kesä-, heinä-, elo- ja syyskuussa yhteensä 4 511 iältään 15–84-vuotiaalta suomalaiselta verkossa tai vaihtoehtoisesti puhelinhaastattelussa.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1.1. Suomalaisten matkat ja niiden muutos touko-elokuussa 2021*.....	4
Liitetaulukko 1.2. Suomalaisten matkat touko-elokuussa 2015-2021*.....	5
Liitetaulukko 2. Kotimaan vapaa-ajanmatkat kohdemaakunnittain, touko-elokuussa 2021*	5
Liitetaulukko 3. Kotimaanmatkoilla käytetyt kulkuvälineet touko-elokuussa 2021*.....	6
Liitetaulukko 4. Ulkomaan vapaa-ajanmatkat (yöpyminen kohdemaassa) kohteittain touko-elokuussa 2019-2021*.....	6
Liitetaulukko 5. Matkat Viroon ja Ruotsiin matkatyyppin mukaan touko-elokuussa 2019-2021*.....	7
Laatuseloste: Suomalaisten matkailu 2021	8

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1.1. Suomalaisten matkat ja niiden muutos touko-elokuussa 2021*

Matkatyyppi			Toukokuu	Kesäkuu	Heinäkuu	Elokuu	Touko-elokuu yhteensä	Muutos, % 5-8/2021* - 5-8/2020
			1 000 matkaa					
Matkoja yhteensä			5 420	6 970	8 110	6 970	27 500	..
Vapaa-aika	Kotimaa	Yhteensä ¹⁾	4 850	6 180	7 660	6 450	25 140	..
		Maksullinen majoitus	380	680	1 270	960	3 300	27
		Ilmaismajoitus	1 810	2 660	2 990	2 430	9 890	30
		Päivämatka	2 670	2 840	3 400	3 050	11 960	..
	Ulkomaa	Yhteensä ²⁾	..	120	210	220	600	1
		Yöpyminen kohdemaassa	160	130	420	-7
		Risteily
		Päivämatka (ml. päivärasteily)	150	90
Työ	Kotimaa	Yhteensä	510	640	220	300	1 670	..
		Yöpyymisen sis.	170	240	100	100	610	13
		Päivämatka	330	410	120	200	1 060	..
	Ulkomaa	Yhteensä ²⁾

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto. Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

1) Sisältää yöpyymisen sis. matkat sekä päivämatkat

2) Sisältää päivämatkat, risteilyt ja matkat joissa yövyttiin kohdemaassa

Liitetaulukko 1.2. Suomalaisen matkat touko-elokuussa 2015-2021*

Matkatyyppi			Touko-elokuu						
			2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021*
			1 000 matkaa						
Matkoja yhteensä			15 390	16 190	16 240	16 400	15 920	11 390	14 480
Vapaa-aika	Kotimaa	Yhteensä ¹⁾	10 650	11 300	11 310	11 320	11 200	10 190	13 180
		Maksullinen majoitus	2 750	2 900	2 920	3 080	3 080	2 600	3 300
		Ilmaismajoitus	7 900	8 400	8 380	8 240	8 120	7 590	9 890
	Ulkomaa	Yhteensä ²⁾	3 130	3 380	3 370	3 240	3 140	600	600
		Yöpyminen kohdemaassa	2 470	2 630	2 720	2 630	2 470	450	420
		Risteily	320	330	320	280	390
		Päivämatka (ml. päivärasteily)	340	420	340	320	280	..	150
Työ	Kotimaa	Yöpyminen sis.	1 020	980	950	970	1 010	530	610
	Ulkomaa	Yhteensä ²⁾	580	520	620	870	570

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto. Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

1) Ei sisällä kotimaan päivämatoja

2) Sisältää päivämatoja, risteilyt ja matkat joissa yövyttiin kohdemaassa

Liitetaulukko 2. Kotimaan vapaa-ajanmatkat kohdemaakunnittain, touko-elokuussa 2021*

Kohdemaakunta	5-8/2021*							
	Matkat maksullisessa majoituksessa		Matkat ilmaismajoituksessa		Päivämatoja		Kotimaan vapaa-ajanmatkat yhteensä	
	1 000 matkaa	Osuus, %	1 000 matkaa	Osuus, %	1 000 matkaa	Osuus, %	1 000 matkaa	Osuus, %
Matkoja yhteensä	3 300	100	9 890	100	11 960	100	25 140	100
Uusimaa	480	15	1 420	14	2 560	21	4 460	18
Varsinais-Suomi	320	10	890	9	1 250	10	2 460	10
Satakunta	120	4	420	4	500	4	1 040	4
Kanta-Häme	490	5	540	5	1 120	4
Pirkanmaa	340	10	1 080	11	1 320	11	2 740	11
Päijät-Häme	470	5	480	4	1 010	4
Kymenlaakso	460	5	410	3	920	4
Etelä-Karjala	160	5	390	4	300	3	860	3
Etelä-Savo	150	4	800	8	440	4	1 390	6
Pohjois-Savo	140	4	480	5	730	6	1 350	5
Pohjois-Karjala	150	4	390	4	430	4	960	4
Keski-Suomi	280	8	670	7	610	5	1 570	6
Etelä-Pohjanmaa	150	5	290	3	490	4	930	4
Pohjanmaa	240	2	350	3	680	3
Keski-Pohjanmaa	150	1	250	1
Pohjois-Pohjanmaa	270	8	540	5	870	7	1 680	7
Kainuu	260	3	130	1	430	2
Lappi	300	9	420	4	340	3	1 070	4
Ahvenanmaa - Åland	240	1

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto. Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Liitetaulukko 3. Kotimaanmatkoilla käytetyt kulkuvälineet touko-elokuussa 2021*

Kotimaanmatkan kulkuväline	5-8/2021*			
	Vapaa-aika		Työ	
	1 000 matkaa	Osuus, %	1 000 matkaa	Osuus, %
Matkoja yhteensä	25 140	100	1 670	100
Auto	21 620	86	1 300	78
Bussi	740	3
Juna	1 830	7	120	7
Lentokone
Muu	880	4	180	11

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto. Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Liitetaulukko 4. Ulkomaan vapaa-ajanmatkat (yöpyminen kohdemaassa) kohteittain touko-elokuussa 2019-2021*

Kohde		5-8/2019		5-8/2020		5-8/2021*	
		1 000 matkaa	Osuus, %	1 000 matkaa	Osuus, %	1 000 matkaa	Osuus, %
Matkoja yhteensä		2 470	100	450	100	440	100
Pohjoismaat	Yhteensä	520	21	100	22
	Norja	130	5
	Ruotsi	320	13
Venäjä ja Baltia	Yhteensä	600	24	310	69	240	55
	Venäjä	100	4
	Viro	420	17	270	60	220	49
Itä- ja Länsi-Eurooppa	Yhteensä	510	21
	Saksa	130	5
Etelä-Eurooppa ja Itäisen Välimeren maat	Yhteensä	710	28
	Espanja (ilman Kanariansaaria)	160	6
	Italia	140	6
Amerikka	Yhteensä
Afrikka	Yhteensä
Aasia ja Oseania	Yhteensä

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto. Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Liitetaulukko 5. Matkat Viroon ja Ruotsiin matkatyyppin mukaan touko-elokuussa 2019-2021*

Matkatyyppi		Viro			Ruotsi		
		Matkat 5-8/2019	Matkat 5-8/2020	Matkat 5-8/2021*	Matkat 5-8/2019	Matkat 5-8/2020	Matkat 5-8/2021*
		1 000 matkaa			1 000 matkaa		
Matkoja yhteensä¹⁾		750	330	310	750	..	120
Vapaa-aika	Yhteensä ¹⁾	700	320	310	670
	Yöpyminen kohdemaassa	420	270	220	320
	Risteily	130	250
	Päivämatka (ml. päiväristeily)	140	100
Työ	Yhteensä ¹⁾

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto.
Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

1) Sisältää päivämatkat, risteilyt ja matkat joissa yövyttiin kohdemaassa

Laatuseloste: Suomalaisten matkailu 2021

Tilastotietojen relevanssi

Suomalaisten matkailu -tilasto sisältää tietoa suomalaisten tekemistä matkoista ja vuoden aikana matkoja tehneiden henkilöiden määrästä. Tilaston kohteena ovat yöpymisen sisältäneet matkat kotimaassa ja ulkomaille sekä päivämatkat ulkomaille.

Tilaston tietoja käytetään suomalaisten kotimaanmatkailun ja ulkomaille suuntautuvan matkailun seuraamisessa. Tiedot on tarkoitettu erityisesti valtionhallinnon, matkailualan yritysten ja järjestöjen sekä tutkijoiden käyttöön. Valtionhallinnon osalta tietoja käytetään lähinnä maksutaselaskelmissa. Tilaston tietoja raportoidaan myös Eurostatille eli Euroopan yhteisön tilastovirastolle matkailutilastoasetuksen (EU) N:o 692/2011 mukaan.

Tilastokeskus kerää tilaston tiedot ns. yhdistelmä tiedonkeruuna, eli itse täytettävällä verkkolomakkeella tai vaihtoehtoisesti puhelinhaastatteluna. Osohenkilöt edustavat Suomessa vakituisesti asuvaa 15–84-vuotiasta väestöä.

Tiedot kerätään vapaaehtoisuuteen perustuen. Yksilökohtaiset tutkimustiedot ovat tilastolain (280/2004, 12§) mukaan luottamuksellisia.

Matkailun määritelmään liittyy olennaisesti tavanomaisen elinpiirin käsite. Maailman matkailujärjestön (World Tourism Organisation, UNWTO) mukaan matkailu on toimintaa, jossa ihmiset matkustavat tavanomaisen elinpiirinsä ulkopuolella olevaan paikkaan ja oleskelevat siellä korkeintaan yhden vuoden.

Matkakohteiden luokituksessa käytetään Tilastokeskuksen kunta- ja valtioluokitusta tilastovuodelta.

Tilaston menetelmäkuvaus

Tilaston tiedot kerätään kyselyllä, joka koostuu kahdesta osasta. Kuukausikyselyssä kerätään tietoa suomalaisten edellisen kuukauden aikana tekemistä matkoista, niiden lukumääristä ja ominaisuuksista. Vuonna 2019 tiedot kerättiin poikkeuksellisesti kolmen edellisen kuukauden matkoista.

Vuoden viimeisen kuukausikyselyn ohessa tehdään ns. vuosikysely, jonka kyllä / ei -kysymysten avulla selvitetään tilastovuoden aikana erityyppisiä matkoja tehneiden henkilöiden määriä.

Tiedonkeruu on otospohjainen verkkolomakkeella tai vaihtoehtoisesti puhelinhaastatteluna toteutettava kysely. Kohdehenkilöä pyydetään vastaamaan kyselyyn ensisijaisesti verkkolomakkeella. Jos tietoja ei saada, tilastohaastattelija ottaa yhteyttä puhelimitse. Tiedot kerätään tilastovuoden helmikuun ja sitä seuraavan vuoden tammikuun välisenä aikana. Kunkin kuukausierän tiedot kerätään seuraavan kuukauden aikana. Matkustaneita henkilöitä selvittävän vuosikyselyn tiedot kerätään vuoden viimeisen kuukausierän yhteydessä.

Tilaston perusjoukkona on väestötietojärjestelmän 15–84-vuotias Suomessa vakituisesti asuva väestö. Perusjoukon ulkopuolelle jäävät kuitenkin pysyvästi laitoksessa olevat henkilöt. Otokset poimitaan systemaattisella otannalla, ja ne edustavat perusjoukkoa kattavasti iän, sukupuolen, asuinalueen ja äidinkielen suhteen. Työikäisiä (25–64-vuotiaita) poimitaan hieman nuoria (15–24-vuotiaita) ja eläkeikäisiä (65–84-vuotiaita) tiheämmin sen vuoksi, että työikäiset tekevät eniten matkoja.

Kyselyn otoskoko on 28 200 henkilöä vuodessa eli 2 350 henkilöä per kuukausierä. Vuonna 2019 otoskoko oli poikkeuksellisesti 16 000 henkilöä vuodessa. Vuoteen 2012 asti samaa otosta käytettiin myös kuukausittaisen kuluttajien luottamus- tilaston tiedonkeruussa.

Vastaustiedot korotetaan painokertoimilla perusjoukon tasolle. Vuodesta 2012 lähtien kunkin kuukauden painokerroin korotetaan kuukauden väestömäärälle (väestörakenteen ennakkotiedot). Ositteena ovat vastaajan ikäluokka, sukupuoli ja asuinalue (suuralue). Ennen vuotta 2012 ositteena käytettiin vain sukupuolta.

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilaston tietosisältöä laajennettiin erityisesti vuosina 1995–1997 vastaamaan EY:n matkailutilastodirektiivin (95/57/EY) vaatimuksia. Vuonna 1996 tilaston piiriin sisällytettiin yöpymisen sisältävien matkojen lisäksi ulkomaille tehdyt päivämatkat, joten nykyisessä laajuudessaan tilasto antaa varsin kattavan kuvan suomalaisten matkailusta. Tilaston ulkopuolelle jäävät enää ainoastaan kotimaan päivämatkat.

Vuoden 2012 lomakeuudistuksen jälkeen vastaaja ei enää itse päättää matkan tyyppiä, vaan se päätellään annetuista vastauksista. Matkoilta kysytään kaikki käytetyt yöpymismuodot, joten maksullisen majoituksen matkat saadaan lajiteltua automaattisesti oikein. Tämä vähentää virheitä ja mahdollistaa tarkemman tilastoinnin.

Kyselyn vastauskato vuositasolla on 45 prosenttia. Kato on yksi merkittävämpiä virhelähteitä, sillä kadon suuruus vaikuttaa välittömästi painokertoimien suuruuteen. Mitä suurempi kato on, sitä suuremmiksi painokertoimet muodostuvat.

Otannasta aiheutuvaa satunnaisvaihtelua kuvataan matkojen ja matkoja tehneiden henkilöiden vuosiestimaateille laskettujen 95 prosentin luottamusvälien avulla.

Taulukko 1. Matkamäärien luottamusvälit matkatyypeittäin vuonna 2020

Matkatyyppi	N	Summa	Keski-hajonta	95% luottamusväli	
				alaraja	yläraja
1 000 matkaa					
Kotimaan vapaa-ajanmatkat maksullisessa majoituksessa	1 555	5 450	130	5 210	5 700
Kotimaan vapaa-ajanmatkat ilmaismajoituksessa	4 563	15 930	150	15 620	16 230
Työ- ja kokousmatkat kotimaassa	556	1 960	80	1 810	2 120
Ulkomaan vapaa-ajan päivämatkat (ml. päivärasteilyt)	93	330	30	260	400
Ulkomaan vapaa-ajanrasteilyt	87	300	30	240	360
Ulkomaan vapaa-ajanmatkat, yöpyminen kohdemaassa	482	1 660	70	1 510	1 810
Ulkomaan työ- ja kokousmatkat	115	400	40	330	480

Taulukko 2. Henkilömäärien luottamusvälit matkailuaktiivisuuden mukaan vuonna 2020

Matkailuaktiivisuus	N	Summa	Keski-hajonta	95% luottamusväli	
				alaraja	yläraja
1 000 henkilöä					
Ei tehnyt yöpymisen sisältäneitä vapaa-ajanmatkoja	335	1 270	60	1 160	1 380
Teki yöpymisen sisältäneitä vapaa-ajanmatkoja	827	3 140	60	3 030	3 260
Teki kotimaan vapaa-ajanmatkoja maksullisessa majoituksessa	422	1 160	60	1 490	1 730
Teki ulkomaan vapaa-ajan päivämatkoja (ml. päivärasteilyt)	327	1 010	50	910	1 100
Teki ulkomaan vapaa-ajanrasteilyjä	116	440	40	360	520
Teki ulkomaan vapaa-ajanmatkoja maksullisessa majoituksessa kohdemaassa yöpyen	55	200	30	150	260
Teki koti- tai ulkomaan työ- ja kokousmatkoja	117	460	40	380	530

Tulokset esitetään kymmentuhannen tarkkuudella. Ennen vuotta 2012 alle 10 000 olevia lukumääriä ei julkistettu, vaan ne merkittiin epävarmaksi tiedoksi. Vuodesta 2012 vuoteen 2015 alle 50 000 on merkitty epävarmaksi tiedoksi. Vuodesta 2016 lähtien alle 100 000 on merkitty epävarmaksi tiedoksi.

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tietoja matkojen määristä julkaistiin vuoteen 2011 asti kuukausittain 6–7 viikon kuluttua tilastokuukauden päättymisestä. Vuodesta 2012 lähtien ennakkotietoja julkaistaan neljän kuukauden välein 6–7 viikon sisällä jakson päättymisestä, mutta vuotta 2020 koskevat ennakkotiedot julkaistaan poikkeuksellisesti noin 4 kuukauden sisällä jakson päättymisestä.

Vuositiedot julkaistaan Suomalaisten matkailu -tilaston kotisivuilla noin 3 kuukauden kuluttua vuoden päättymisestä.

Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tiedot julkaistaan vain Tilastokeskuksen Internet-sivuilla. Suomalaisten matkailu -vuosijulkaisua tuotettiin painettuna tilastovuoteen 2008 asti.

Vuositietoja matkoista on saatavilla matkaryhmittäin ja kohdealueittain Tilastokeskuksen StatFin-tietokannassa. Matkaryhmittäiset aikasarjat alkavat vuodesta 1991 ja kohdealueittaiset vuodesta 2000.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Säännöllisesti tilastoa on tehty vuodesta 1991 alkaen. Vuosina 1991–1994 Tilastokeskus tuotti tilastoa Matkailun edistämiskeskuksen (MEK) toimeksiannosta. Nämä vuodet ovat keskenään vertailukelpoisia, sillä käytössä olivat yhdenmukaiset menetelmät. Vuonna 1995 tilasto siirtyi kokonaan Tilastokeskukselle. Samana vuonna aloitetut sisältö- ja menetelmämuutokset ovat vaikuttaneet tietojen vertailukelpoisuuteen vuosien 1995–1999 välillä. Tietosisältö sekä laskenta- ja tiedonkeruumenetelmät pysyivät ennallaan vuosina 2000–2009. Vuosina 2010 ja 2012 tapahtuneiden tiedonkeruun muutosten takia luvut eivät ole täysin vertailukelpoiset edellisiin vuosiin.

Vuoden 2000 alussa kyselyä alettiin tehdä joka kuukausi yhdessä Kuluttajabarometrin (nykyisin Kuluttajien luottamus) kanssa keskitetysti. Tätä ennen tiedot kerättiin Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen tiedonkeruun yhteydessä, neljännesvuosittain vuosina 1996–1999 ja sitä ennen kolmannesvuosittain.

Vuonna 2000 matkan enimmäispituus muuttui 90 päivästä 365 päivään Maailman matkailujärjestön (UNWTO) ohjeiden mukaisesti. Tietojen vertailtavuutta heikentää jonkin verran myös se, että alkaneiden matkojen sijaan tilastovuodesta 2000 alkaen kohdehenkilöiltä on kysytty tietoja tutkimusjaksolla päättyneistä matkoista.

Tiedonkeruuta muutettiin vuonna 2010 siten, että haastattelukuukauden tutkimusjaksoa on lyhennetty kahdesta kuukaudesta yhteen kuukauteen, eli tiedustelu koskee vain haastattelukuukautta välittömästi edeltäneen kuukauden aikana päättyneitä matkoja aiemman kahden edellisen kuukauden sijaan. Aikaisemmin lopulliset tiedot kunkin kuukauden matkojen määrästä saatiin kahden eri otoksen keskiarvona, muutoksen jälkeen luvut perustuvat yhteen otokseen.

Vuodesta 2012 lähtien matkailutilastot laaditaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 692/2011 mukaan. Samalla kohdejoukko laajeni 15–74-vuotiaista 15–84-vuotiaisiin, otettiin käyttöön tarkemmat painokertoimet ja haastattelulomakkeelle tehtiin merkittäviä muutoksia. Uudistuksen takia tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempien vuosien kanssa. *Ikäryhmän* laajentaminen kasvatti matkaryhmittäisiä summia 2–5 prosenttia. *Painokertoimen* tarkentaminen kasvatti matkaryhmittäisiä summia 2–3 prosenttia. Muuttuneiden kysymysten vaikutusta saatuihin tuloksiin on vaikea määrittää. Matkatyyppien päättely annetuista vastauksista (vastaajan oman luokittelun sijaan) on siirtänyt osan matkoista toiseen ryhmään. Tarkentuneella ohjeistuksella on pyritty vähentämään tavanomaiseen elinpiiriin kuuluvan liikkumisen määrää tilastossa.

Vuoden 2019 kyselyssä kuukausikyselyn viitejaksoa pidennettiin yhdestä kuukaudesta kolmeen edelliseen kuukauteen. Muutoksella tavoiteltiin sitä, että matkahavaintoja saataisiin aiempaa enemmän kultakin vastaajalta. Samalla matkoja saatiin kuitenkin vähemmän kuukausikohtaisesti. Tämän oletetaan johtuvan siitä, että kaikkia matkoja kolmen kuukauden ajalta ei joko muistettu ilmoittaa tai niiden ilmoittaminen koettiin liian raskaaksi erityisesti paljon matkailevilla. Tämä aliraportointi kohdistui erityisesti lyhytkestoisiin matkoihin, työmatkoihin, sekä erilaisiin vierailu- ja muihin ilmaismajoituksessa vietettyihin matkoihin.

Vuositason matkamäärien vertailukelpoisuuden säilyttämiseksi vuoden 2019 matkojen painokertoimia korotettiin matkatyyppikohtaisilla ja ulkomaanmatkoissa lisäksi maakohtaisilla kertoimilla. Näiden korotuskertoimien määrittämisessä käytettiin apuna tilaston ulkopuolisia, vuositason muutosta kuvaavia lähdeaineistoja. Kotimaan maksullisen majoituksen matkojen osalta käytettiin apuna erityisesti

Tilastokeskuksen majoitustilastoa. Suomalaisten ulkomaanmatkailun osalta käytettiin teleoperaattoriaineistoihin perustuvia tilastotietoja vierailuista kohdemaittain, SMAL ry:n valmismatkoja koskevia tilastoja, laivaliikenteen matkustajatilastoja, sekä Viron matkailun osalta Tallinnan sataman julkaisemia matkustajamäärätilastoja.

Tiedot matkustaneista henkilöistä ovat vertailukelpoisia eri vuosien välillä. Vuositutkimusta matkustaneista henkilöistä tehtiin 1991–2011 työvoimatutkimuksen yhteydessä ja sen jälkeen matkailukyselyn liitteenä.

Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Suomalaisten matkailu tilastoi matkailun kysyntää. Matkailun tarjontaa Suomessa kuvataan kuukausittain ja vuosittain julkaistavassa Tilastokeskuksen **Majoitustilastossa**. Se sisältää tietoja mm. hotellien majoituskapasiteetista ja sen käytöstä sekä yöpymisistä majoitusliikkeissä matkailijan asuinmaan mukaan eriteltyinä.

Matkailutilinpito (Tourism Satellite Account, TSA) on tilastojärjestelmä, jossa matkailun taloudellisia vaikutuksia kuvataan monipuolisesti ja kattavasti. Matkailun tilinpidon luvut julkaistaan **Visit Finlandin** tilastopalvelu Rudolfin sivuilla.

Suomen ja ulkomaiden välistä matkustajaliikennettä tilastoidaan Tilastokeskuksen Ulkomaan meriliikenteen ja Ilmaliikenteen tilastoissa. Näistä tilastoista ei kuitenkaan käy ilmi matkailijoiden kotimaa. **Suomen matkatoimistoalan liitto** (SMAL) julkaisee vuosittain nettisivuillaan tilaston “Lentäen tehdyt vapaa-ajan valmismatkat ja markkinaosuudet”, josta selviää matkatoimistojen kautta ostettujen matkojen määrä kohdemaittain.

Lisätietoja

Taru Tamminen 029 551 2243

Ossi Nurmi 029 551 2984

Vastaava osastopäällikkö:

Hannele Orjala

liikenne.matkailu@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Suomalaisten matkailu, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute